UDC 343.98

DOI 10.31733/2078-3566-2019-5-229-232

Valentin BIDNYAK[©]

(National Police Strategic Investigation Department)

TYPES OF EXPERTISE ASSIGNED IN THE INVESTIGATION OF CRIMES RELATING TO ILLEGAL USE OF BUDGET FUNDS IN THE FIELD OF HEALTH CARE

Валентин Бідняк. ВИДИ СУДОВИХ ЕКСПЕРТИЗ, ЩО ПРИЗНАЧАЮТЬСЯ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ ЗЛОЧИНІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ НЕЗАКОННИМ ВИКОРИСТАННЯМ БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я.

Злочини, пов'язані з незаконним використанням бюджетних коштів у сфері охорони здоров'я, вчиняються високоосвіченими посадовими або службовими особами і мають свою специфіку. Для успішного їх розслідування працівникам органів досудового слідства необхідні додаткові знання в галузі медицини, економіки тощо. Коли йдеться про використання спеціальних знань, як з боку практиків, так і науковців особлива увага приділяється призначенню судових експертиз. Підтвердженням цього факту є аналіз результатів опитування працівників Національної поліції України, які займаються розслідуванням зазначеної категорії злочинів. Він показав, що у майже всіх випадках призначались різні види судових експертиз.

Серед загальновизнаних видів судових експертиз автором виокремлено ті, що найчастіше призначаються при розслідуванні злочинів пов'язаних із незаконним використанням бюджетних коштів у сфері охорони здоров'я. Об'єктами судово-медичної експертизи в злочинах, пов'язаних із незаконним використанням бюджетних коштів у сфері охорони здоров'я зазвичай є документи, а не особи.

Процесуальним підґрунтям їх призначення та проведення є ст. 242 КПК України, яка останнім часом неодноразово зазнавала змін. На сьогодні експертиза проводиться експертною установою, експертом або експертами, яких залучають сторони кримінального провадження або слідчий суддя за клопотанням сторони захисту у випадках та порядку, передбачених статтею 244 цього Кодексу, якщо для з'ясування обставин, що мають значення для кримінального провадження, необхідні спеціальні знання.

Зазначено, що для ефективної протидії злочинам, пов'язаних із незаконним використанням бюджетних коштів у сфері охорони здоров'я, використовують спеціальні знання у формі призначення судових експертиз, зокрема: економічних, товарознавчих, почеркознавчих, технічної експертизи документів, медичних, будівельно-технічних тощо. Кожна з них має певні організаційно-тактичні особливості, які необхідно враховувати задля збільшення доказової бази та дотримання процесуальних на досудовому слідстві.

Ключові слова: судові експертизи, розслідування злочинів, злочини в бюджетній сфері, галузь охорони здоров'я, досудове слідство.

Problem statement. Crimes related to the illegal use of budget funds in the field of health care are committed by highly educated officials or officials and have their own specific nature. Successful investigation by pre-trial authorities requires additional knowledge in medicine, economics, etc. When it comes to the use of special knowledge, both by practitioners and scientists, particular attention is paid to the appointment of forensic expertise. Confirmation of this fact is the analysis of questionnaire data of a survey of practitioners of the National Police of Ukraine who are engaged in the investigation of the specified category of crimes. It demonstrated that almost in all cases different types of forensic expertise were assigned. The procedural basis is art. 242 of the Criminal Procedural Code of Ukraine which in recent years was amended several times. Currently, the expertise is conducted by an expert agency, expert or experts involved by the parties of the criminal proceedings or by an investigating judge at the request of the party of defense in cases and procedure provided for in Article 244 of this Code, if in order to clarify circumstances relevant to the criminal proceedings special knowledges are requested.

Analysis of publications that started solving this problem: use of special knowledge and the issue of the assignment and conduct of forensic expertise has been thoroughly re-

searched by such well-known forensic scientists as: T.V. Averyanova, R.S. Belkin, A.I. Vinberg, G.I. Gramovych, A.V. Ischenko, N.I. Klimenko, V.O. Konovalova, U.G. Koruchov, V.K. Lysichenko, V.G. Lykashevich, E. D. Lyk'yanchikov, I.V. Pyrig, O.R. Rosyns'ka, M.V. Saltevs'kyi, M.Y. Segay, I.Y. Fridman, V.U. Shepit'ko, O.R. Shlyahov, M.G. Sherbakovs'kyi and others. Some issues of investigation of economic crimes were investigated by A.F. Volobuyev, G.A. Matusovsky, R.L. Stepanyuk, however, issues about types of forensic expertise to be assigned in the investigation of crimes related to illegal use of budget funds in the field of health care remain beyond scientific boundaries.

The article's objective. Among generally acknowledged types of forensic expertise are those that are most often assigned to investigate crimes related to the illegal use of budget funds in the field of health care.

Basic content. Crimes related to the illegal use of budget funds in the field of health care include crimes that are committed when drawing up, reviewing, approving and executing budgets, as well as exercising control over the implementation of the budget. These are crimes provided for in the Articles 191, 210, 211, 222, 364, 365, 366, 367, 368 of the Criminal Code of Ukraine. According to scientists, the most important in the cases of budget crimes are: forensic and economic expertise, examination of materials, substances and articles, technical examination of documents, handwriting expertise, examination of computer hardware and software, commodity, construction and technical expertise. In some cases, scientist provides expertise of special chemicals and expertise of video recording [4, p. 106].

The results of the study of criminal proceedings on the specified category of crimes indicate that in 92% – forensic expertise were appointed, in 86% product information expertise, 46% – handwriting expertise, 21% – technical examination of documents, 28% – technical and construction, 10% – medical, 9% are other types of expertise.

Usually all the expertise are multi-objective and require much time for preparation of materials and for their direct research. Therefore, it is advisable to use consultative form of special knowledges both during preparation of forensic expertise and during its assigning and conducting. So let us define organizational and tactical features of the assignment of each one.

During the appointment of forensic expertise (research of accounting, tax and reporting documents, study of documents on economic activity of enterprises and organizations, study of documents of financial and credit operations) on the crimes of the specified category the objects of the study are: contract between the supplier and the institution of health care, invoice, specification, act of acceptance of goods or services performed, tax reporting, project documentation (project, estimate, in conclusion), the procurement plan, the account of the funds of the supplier, documents on the origin of goods (disinfectants, medicines, medical equipment, medical products, medical furniture, etc.). The main objective in this case is to establish the amount of loss and who caused the loss. When investigating the misuse of budget funds, it is advisable to provide an audit act.

The objects of the handwriting expertise in the investigation of the above-mentioned crimes may already be investigated by other expertise. This may be a contract between a provider and a healthcare facility, a specification, an invoice, an act of acceptance or transfer of a product or services performed, which contain controversial signatures and manuscripts made on behalf of others. This fact requires the detective or criminal investigator, acting on the detective's instructions, to prepare the comparative material carefully. In such cases, experimental specimens which must be taken from both the person named in the document as the executor and the person, suspected in performing the disputed record or signature are of particular importance. In other case, if the person does not refuse to give samples for expert research, it is obligatory to select samples of his signatures on his own behalf and on behalf of the person named in the document as an executor. When assigning forensic expertise, the prosecution party usually tries to answer the main question: Is the signature or manuscript in the specified columns of the relevant document made by a certain person?

When there is a need to establish a method of making a document form, the sequences of intersected strokes in the document a technical expertise of documents is assigned. The issue of identification of prints remains relevant, although their availability is optional.

The objects of forensic expertise of crimes related to the illegal use of budget funds in the health care sector are usually documents, not persons. For example, these may be the conclusions of the medical and social expert commission. Medical and social expertise is carried out to persons applying for disability, in the direction of the medical-preventive health care institution after carrying out diagnostic, medical and rehabilitation measures in the presence of information confirming

persistent disturbance of the body's functions caused by illnesses, consequences of injuries or consequences of traumas that cause life-limiting effects. Medical and social expertise is carried out by medical and social expert commissions belonging to healthcare institutions [5]. A typical issue in such cases is the validity of establishing a disability group.

When investigating these crimes, it is advisable to appoint comprehensive expertise, which may include economic, construction, commodity, handwriting examination, etc.

As an example, let's mention the following fact. In 2018, in one of the health care institutions of Dnipropetrovsk region, in order to appropriate budget funds, hospital officials conspired with an individual entrepreneur agreed to renovate the building at an overpriced cost. Instead of developing the design documentation, the hospital officials made a defective act regarding which it was planned to carry out works on the reconstruction of the building with the use of materials that do not conform to state standard, namely, window blocks with an inappropriate indicator of the minimum allowable permissible value of the enclosing structure of residential and public buildings. Subsequently, under the results of bidding the abovementioned entrepreneur was recognized as a winner and made the supply of goods and services under much higher value. The USE staff collected materials, provided information to the Unified Register of Pre-Trial Investigations and initiating a pre-trial investigation.

The investigator prepared a petition to a court for the appointment of a comprehensive examination. The court granted the request and made a decision on the appointment of a comprehensive product and construction and technical expertise to address the following issue:

1. What is the market value of metal-plastic window units with accessories that are actually installed on the site?
2. What is the actual cost of the construction work carried out at the site?
3. What is the difference between the stated cost in act # 1 of acceptance of completed construction works of form No. KB-2v and the actual cost of the completed construction works?
4. What is the actual cost of completed construction works on the site that meet the requirements of the State Security Standards (State Building Standards) and DSTU (State Standard of Ukraine), namely construction requirements, installation requirements, etc.?

The names of the expert specialties, depending on which specify the name of the assigned expertise, and a list of typical questions for each type of forensic expertise are set out in the scientific literature and normative legal acts. But it is worth asking only those questions that are directly necessary to investigate a particular criminal proceeding. Otherwise, the terms and cost of the examinations will be increased.

Conclusions. As a result, it should be mentioned that in order to effectively combat crimes related to illegal use of budget funds in the field of health care special knowledge in the form of forensic expertise, in particular: economic, commodity, handwriting, technical examination of documents, medical, construction, technical, etc are used. Each of them has certain organizational and tactical features that need to be taken into account in order to increase the evidence base and adhere to procedural pre-trial investigations.

References:

1. Кримінальний процесуальний кодекс України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2013, № 9-10, № 11-12, № 13, ст.88. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17?find=1&text=%D1%81%D1%82+242#w14978>.
2. Інструкція про призначення та проведення судових експертиз, затверджена наказом Міністерства юстиції України № 53/5 від 08.10.1998 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98>.
3. Про судову експертизу: Закон України. Відомості Верховної Ради України, 1994, № 28, ст.232 № 4038-XII. URL : <https://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/4038-12>.
4. Степанюк Р.Л. Використання спеціальних знань під час розслідування злочинів у бюджетній сфері України. *Криміналістичний вісник*. 2012. № 17. С. 102–108.
5. Положення про медико-соціальну експертизу від 3 грудня 2009 р. № 1317. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1317-2009-%D0%BF>.
6. Щербаковський М. Г. Проведення та використання судових експертиз у кримінальному провадженні: монографія. Харків : ХНУВС, 2015. 560 с.
7. Запотоцький А. П. Використання спеціальних знань під час встановлення обставин, що мають значення при розслідуванні злочинів у сфері будівництва. *Науковий вісник публічного та приватного права*. Вип. 2, 2017, С. 236-243.
8. Чернявський С. С. Актуальні проблеми призначення судово-економічних експертиз та документальних ревізій у кримінальному провадженні. *Актуальні питання використання можливостей позапланових документальних ревізій та інших перевірок у кримінальному судочинстві* : Міжвід. наук.-практ. сем. Київ : НАВС, 2016. С 123-127.

Received to editorial office 10.12.2019

1. Kryminal'nyy protsesual'nyy kodeks Ukrainy [Criminal Procedural Code of Ukraine]. *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrainy (VVR)*, 2013, № 9-10, № 11-12, № 13, st. 88. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17?find=1&text=%D1%81%D1%82+242#w14978>. [in Ukr.]
2. Instruktsiya pro pryznachennya ta provedennya sudovykh ekspertyz [Instruction on the appointment and conduct of judicial examinations], zatverdzhena nakazom Ministerstva yustytitsiyi Ukrainy № 53/5 vid 08.10.1998 r. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98>. [in Ukr.]
3. Pro sudovu ekspertyzu: Zakon Ukrainy [On Forensic examination]. *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrainy*, 1994, № 28, st.232 № 4038-KHII. URL : <https://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/4038-12>. [in Ukr.]
4. Stepanyuk, R. L. (2012) Vykorystannya spetsial'nykh znan' pid chas rozsliduvannya zlochyniv u byudzhetniy sferi Ukrainy [Use of specialized knowledge in the investigation of crimes in the budgetary area of Ukraine]. *Kryminalistychnyy visnyk*. № 17. С. 102–108. [in Ukr.]
5. Polozhennya pro medyko-sotsial'nu ekspertyzu [Regulations on medical and social examination] vid 3 hrudnya 2009 r. № 1317. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1317-2009-%D0%BF>. [in Ukr.]
6. Shcherbakovs'kyi, M. H. (2015) Provedennya ta vykorystannya sudovykh ekspertyz u kryminal'nomu provadzhenni [Conducting and using forensics in criminal proceedings]: monohrafiya. Kharkiv : KhNUVS, 560 s. [in Ukr.]
7. Zapotots'kyi, A. P. (2017) Vykorystannya spetsial'nykh znan' pid chas vstanovlennya obstavyn, shcho mayut' znachennya pry rozsliduvanni zlochyniv u sferi budivnytstva [Use of Special Knowledge in Determining Circumstances of Importance in Investigating Construction Crimes]. *Naukovyy visnyk publichnogo ta pryvatnoho prava*. Vyp. 2, S. 236-243. [in Ukr.]
8. Chernyavs'kyi, S. S. (2016) Aktual'ni problemy pryznachennya sudovo-ekonomichnykh ekspertyz ta dokumental'nykh reviziy u kryminal'nomu provadzhenni [Actual problems of appointment of forensic expertise and documentary audits in criminal proceedings]. *Aktual'ni pytannya vykorystannya mozhlyvostey pozaplanovykh dokumental'nykh reviziy ta inshykh perevirok u kryminal'nomu sudochynstvi* : Mizhvid. nauk.-prakt. sem. Kyiv : NAVS, S 123-127. [in Ukr.]

Summary

The scientific article explores the issues of determining the most important types of forensic expertise to be assigned in the investigation of crimes related to illegal use of budget funds in the field of health care. Regulatory acts and opinions of leading scientists on the subject were analyzed.

Keywords: *forensics expertise, crime investigations, budget crimes, healthcare, pre-trial investigation.*

UDC 343.221.51

DOI: 10.31733/2078-3566-2019-5-232-237

Mykola KRIZHANOVSKY[©]

Post-graduate

(Kharkiv National University of Internal Affairs)

MEASURES OF CRIMINAL LEGAL NATURE FOR LEGAL ENTITIES: PREREQUISITES, GROUNDS AND CONDITIONS OF APPLICATION

Микола Крижановський. ЗАХОДИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО ХАРАКТЕРУ ЩОДО ЮРИДИЧНИХ ОСІБ: ПІДСТАВИ ТА УМОВИ ЗАСТОСУВАННЯ. Визначено підстави та умови застосування заходів кримінального характеру стосовно юридичних осіб, а також передумови, підстави та порядок застосування заходів щодо подальшого кримінального провадження стосовно юридичних осіб. Проведено ознайомлення зі змістом окремих положень розділу XIV-I Загальної частини Кримінального кодексу України щодо застосування примусових заходів кримінального характеру стосовно юридичних осіб (штраф, конфіскація майна та ліквідація).

Розглянуто актуальні в цьому контексті питання та зроблено наступні висновки: 1) заходи кримінального характеру стосовно юридичних осіб розглядаються сукупно: а) примусові заходи кримінального характеру стосовно юридичних осіб (штраф, конфіскація майна, ліквідація); б) заходи, засновані на необґрунтованості здійснення подальших кримінальних проваджень щодо юридичної особи (звільнення юридичної особи від застосування заходів кримінального характеру); 2) застосування примусових заходів кримінального характеру по відношенню до юридичної особи можливо не тільки за наявності підстав, встановлених судом застосування таких заходів, але і за відсутності обставин, що перешкоджають прийняттю рішення про застосування таких заходів до юридичної особи, а також підстави звільнення юридичної особи від застосування

© Krizhanovsky M., 2019

ORCID iD : <https://orcid.org/0000-0001-8847-0557>

k_kpk@dduvs.in.ua